

Kópavogi, 9. nóvember 2020

Alþingi
Nefndarsvið
Reykjavík

Efni: Umsögn Samorku um frumvarp til fjarskipta laga, 209 mál.

Þann 5. október 2019 veitti Samorka umsögn um frumvarp til laga um ráðstafanir til hagkvæmra uppbyggingar háhraða fjarskiptaneta, þingskjal 122 – 122. mál. Var umsögn Samorku á jákvæðum nótum sér í lagi þar sem tekið hafði verið tillit til margra ábendinga sem gerðar höfðu verið við frumvarpið á fyrri stigum málsins, þ.e. í Samráðsgátt stjórnvalda.

Í því máli sem hér er til umfjöllunar er vísað til ofangreinds frumvarps sem varð að lögum nr. 125/2019. Nánar tiltekið segir svo í greinargerð með frumvarpinu (skáletrun og undirstrikun okkar);

"Með samþykkt laga um ráðstafanir til hagkvæmrar uppbyggingar háhraða fjarskiptaneta, nr. 125/2019, hefur verið greitt fyrir aðgangi að ýmiss konar grunnvirkjum veitufyrirtækja, þ.m.t. fjarskiptafyrirtækja, í þeim tilgangi að auðvelda uppbyggingu háhraðaneta. Með frumvarpi þessu eru lögð til frekari nýmæli er tengjast aðgangsræðum fyrir háhraðanet. Í fyrsta lagi er hægt að kveða á um samnýtingu aðstöðu í ákveðnum tilvikum þegar fjarskiptafyrirtæki hefur nýtt sér rétt til að fá aðganga að eigan þriðja aðila og eru heimildir í þeim efnum nokkuð auknar. Þá er Póst- og fjarskiptastofnun heimilað að leggja kvaðir á eigendur innanhússlagna án tillits til markaðsstyrks þeirra um að veita aðgang að þeim við fyrsta samantektarpunkt utan byggingar eða jafnvel lengra í átt að miðlægum kerfum í sérstökum tilvikum. Heimilt verður að kveða á um samnýtingu óvirkra hluta farnets og svæðisbundið reiki án tillits til markaðsstyrks ef nauðsynlegt er til að tryggja svæðisbundinn aðgang en þetta ákvæði getur verið mjög gagnlegt við umfangsmikla útbreiðslu háhraðafarneta. Opinberum aðilum verður gert skylt að veita aðganga að efnislegum grunnvirkjum á borð við ljósastaura sem henta til að hýsa þráðlausu senda en slíkt getur verið nauðsyn þegar útbreiðsla 5G eykst. Lög nr. 125/2019 ná aðeins til grunnvirkja sem eru hluti af einhvers konar neti og er því nauðsynlegt að útvíkka aðgangsskyldur opinberra aðila með þessum hætti."

Hér er ekki með öllu ljóst til hvers er vísað þegar rætt er um auknar heimildir til aðgangs að eignum og framkvæmdum þriðju aðila, t.d. orku- og veitugeirans. Þó kunna að felast vísbendingar þegar rætt er um grunnvirki og m.a. vísað til ljósastaura í því samhengi. Þegar svo íþyngjandi ákvaðir eru lagðar á þriðju aðila hlýtur það að vera lágmarkskrafa að slíkt komi skýrt fram í lagatextanum sjálfum en ekki þurfi að leita skýringa í greinargerð með lagafrumvarpinu og reyna draga ályktanir af henni.

Þegar ofangreind lög nr. 15/2019 eru lesin saman með þeim víðtæku ákvæðum sem koma fram í frumvarpi þessu má spyrja með hvaða hætti horfa á til hagsmuna og eignaréttar þriðju aðila og þá sérstaklega öryggissjónarmiða í rekstri þeirra, en einnig kostnaðar sem þau kunna að verða fyrir af þessum sökum.

Eðlilegt er að **fjallað sé um þetta í lögnum** og skilgreind ferli sem kveða á um málsmeðferð og þá eftir atvikum hvernig þessum takmörkuðu gæðum sem felast í aðgengi að eignum þriðju aðila eigi að úthluta og eftir atvikum mögulegum greiðslum fyrir þau afnot o.fl. Þá væri eðlilegast að fyrst sé látið reyna á samninga milli aðila áður en víðtækar skyldur samkvæmt lögnum eru virkjaðar.

Sýnu mikilvægari verða ofangreind sjónarmið þegar horft er til þess að í 102. gr. er fjallað um álagningu stjórnvaldssekta ef brotið er gegn ákvæðum laganna og þar á meðal um aðgang sbr. lið c.

Samorka leggur áherslu á að frumvarpið verði rýnt sérstaklega með þetta í huga og nauðsynlegar breytingar gerða á því.

Beðist er velvirðingar á því að umsögnin berst örlítið eftir frest nefndarinnar.

Að öðru leyti vísar Samorka til umsagna aðildarfyrirtækja sinna.

Virðingarfyllst,

f.h Samorku

Baldur Dýrfjörð lögfræðingur